

DOI: <http://doi.org/10.32750/2026-0334>

УДК 336.71:004.7

JEL Classification: G21, O33, G28, L86

Юрченко Олександр Анатолійович

кандидат економічних наук, доцент
доцент кафедри міжнародної економіки
Київський столичний університет імені Бориса Грінченка
Київ, Україна
ORCID ID: 0000-0002-8447-6510
e-mail: o.yurchenko@kubg.edu.ua

Косторной Сергій Володимирович

кандидат економічних наук, доцент
доцент кафедри фінансів, обліку і оподаткування
Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного
Запоріжжя, Україна
ORCID ID: 0000-0003-0477-636X
e-mail: serhii.kostornoi@tsatu.edu.ua

Приймак Наталія Володимирівна

кандидат економічних наук, доцент
доцент кафедри фінансів, банківської та страхової справи
Навчально-науковий інститут управління, економіки та бізнесу
ПрАТ «ВНЗ «Міжрегіональна Академія управління персоналом»
Київ, Україна
ORCID ID: 0000-0002-0206-2577
e-mail: jannet_d@ukr.net

ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ БАНКІВСЬКИХ ПОСЛУГ НА ОСНОВІ OPEN BANKING: ІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ, ТЕХНОЛОГІЇ ТА ІННОВАЦІЙНІ МОЖЛИВОСТІ

Анотація. У статті обґрунтовано теоретичні засади розгляду Open Banking як інноваційної моделі цифрової трансформації банківських послуг на основі сучасних інформаційних систем і технологій. Визначено сутність відкритого банкінгу як організаційно-технологічної моделі цифрової взаємодії банків, сторонніх постачальників платіжних послуг, фінтех-компаній та користувачів, що ґрунтується на стандартизованому обміні фінансовими даними через API за згодою клієнта. Розкрито функціональну роль основних учасників екосистеми Open Banking та визначено значення API-інфраструктури у забезпеченні інтеграції банківських інформаційних систем із зовнішніми цифровими платформами. Проаналізовано нормативно-правові засади функціонування відкритого банкінгу в Україні та систематизовано особливості його практичної реалізації у банках державного та приватного секторів. Визначено, що розвиток Open Banking сприяє трансформації традиційної продуктової моделі банківської діяльності у напрямі платформної взаємодії, розвитку мультибанкінгу, персоналізації фінансових послуг та формування нових цифрових бізнес-моделей. Здійснено порівняльну оцінку технологічної готовності окремих банків України та встановлено відмінності у рівні розвитку API-інфраструктури, ступені інтеграції цифрових сервісів і напрямках використання можливостей відкритого банкінгу. Обґрунтовано перспективність подальшого розвитку Open Banking на основі поглиблення інтеграції інформаційних систем, застосування технологій Big Data та штучного інтелекту, підвищення рівня кібербезпеки й формування інноваційних фінансових сервісів.

Ключові слова: Open Banking; відкритий банкінг; цифрова трансформація; інформаційні системи; інформаційні технології у фінансах; API; банківські послуги; фінтех-компанії; цифрова фінансова екосистема; мультибанкінг.

ВСТУП

Постановка проблеми. Цифрова трансформація фінансового сектору зумовлює формування нових моделей організації банківської діяльності, серед яких особливого значення набуває Open Banking як інноваційна модель взаємодії банків, фінтех-компаній та користувачів фінансових послуг на основі відкритого й стандартизованого обміну даними через API. Масштабування цієї моделі підтверджується динамікою її розвитку у Великобританії: у 2025 р. кількість платежів, здійснених із використанням Open Banking, досягла 351 млн транзакцій, збільшившись на 57% порівняно з попереднім роком, кількість успішних API-викликів становила 24 млрд, а кількість користувацьких підключень у грудні 2025 р. — 16,5 млн, що на 36% більше, ніж роком раніше. Станом на березень 2025 р. кількість активних користувачів Open Banking досягла 13,3 млн, а частка споживачів і малого бізнесу, які використовували відповідні сервіси, становила близько 20%.

В Україні інституціоналізація Open Banking відбувається в контексті цифровізації платіжного ринку та гармонізації національного регуляторного середовища з європейськими підходами. Визначальним етапом стало затвердження Національним банком України 25 липня 2025 р. Положення про відкритий банкінг в Україні, яке набрало чинності 1 серпня 2025 р. та регламентує функціонування спеціалізованих API, механізми доступу до рахунків, ідентифікацію учасників і безпечний обмін платіжною інформацією. Практичні передумови реалізації цієї моделі вже формуються в діяльності провідних банків: АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК» (monobank) упровадив модель відкритого банкінгу відповідно до вимог НБУ, а АТ КБ «ПриватБанк» розвиває можливість агрегування рахунків клієнта з різних банків у Приват24. У зв'язку з цим наукове дослідження Open Banking є актуальним для визначення його впливу на трансформацію бізнес-моделей банків, розвиток цифрових фінансових послуг, посилення конкуренції, підвищення клієнтоорієнтованості та формування відкритої фінансової екосистеми України.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика цифрової трансформації банківського сектору та розвитку Open Banking активно досліджується вітчизняними і зарубіжними науковцями [1]–[5], [15]–[23]. Систематичний огляд концептуальних засад відкритого банкінгу здійснили Х. Алонсо-Гарсія та ін., які розглядають Open Banking як важливий етап трансформації фінансової екосистеми, що поєднує технологічні, регуляторні та організаційні зміни [1]. Т. Бабіна, С. Бахай, Г. Бучак та ін. досліджують взаємозв'язок між доступом до клієнтських фінансових даних і входженням фінтех-компаній на ринок, акцентуючи увагу на конкурентних ефектах відкритого банкінгу [2]. Р. Чан, І. Трошані, С. Р. Гілл та А. Гоффман зосереджують увагу на поведінкових чинниках прийняття споживачами фінтех-послуг, визначаючи Open Banking як одну з моделей, що змінює характер взаємодії користувачів із фінансовими установами [3]. С. Кандір та М. І. Хасекі досліджують взаємозв'язок між розвитком інфраструктури Open Banking і поширенням моделі Banking-as-a-Service, обґрунтовуючи вплив відкритої цифрової інфраструктури на конкурентну динаміку банківського сектору [4]. П. Мутхуканнан розглядає еволюцію цифрового управління платформами від регуляторного забезпечення Open Banking до платформної оркестрації, акцентуючи увагу на зміні механізмів координації учасників цифрових екосистем [5].

Вітчизняні дослідники [15]–[23] переважно зосереджують увагу на цифровій трансформації банківського сектору, зміні бізнес-моделей та розвитку цифрових банківських послуг. С. Ганзюк та Т. Калініченко досліджують процеси цифрової трансформації банківського бізнесу та визначають технологічне оновлення як важливу передумову підвищення ефективності банківської діяльності [15]. В. Зянько та Т. Нечипоренко аналізують сучасні тенденції цифрової трансформації банківського

сектору та напрями його подальшого розвитку [17]. Л. Зверук акцентує увагу на трансформації бізнес-моделей банків України під впливом цифровізації [16], тоді як Л. Нянько та А. Довбуш розглядають розвиток банківських послуг крізь призму цифровізації, виокремлюючи технологічні та організаційні виклики для банківських установ [20]. Безпосередньо проблематику Open Banking в Україні досліджують І. Скоропад та І. Заверуха, які обґрунтовують стратегічні моделі його використання банківськими установами [22]. О. Ткаченко досліджує трансформаційні процеси банківського сектору в умовах цифрової економіки, приділяючи увагу технологічним та організаційним змінам у діяльності банків [23]. Нормативно-інституційні засади формування української моделі Open Banking визначаються Національним банком України [18; 19] та Законом України «Про платіжні послуги» [21]. Практичний аспект впровадження відкритого банкінгу підтверджується діяльністю провідних банків України, зокрема АТ КБ «ПриватБанк» [14], АТ «Ощадбанк» [8], АТ «Укргазбанк» [11], АТ «УКРСИББАНК» [12], АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК» (monobank) [13], АТ «СЕНС БАНК» [9], [10] та АТ «ОТП БАНК» [6], [7].

Проведений аналіз наукових праць [1]–[5], [15]–[23] свідчить про сформованість теоретичних засад цифрової трансформації банківського сектору та поступове розширення досліджень безпосередньо проблематики Open Banking. Водночас недостатньо дослідженими залишаються питання системного впливу Open Banking на інформаційні системи і технології банків, трансформації архітектури банківських інформаційних систем, інтеграції API з внутрішніми банківськими системами, забезпечення кібербезпеки та захисту фінансових даних, а також формування нових цифрових бізнес-моделей на основі відкритої банківської інфраструктури. Окремого наукового опрацювання потребує порівняльна оцінка практики впровадження Open Banking у державних і комерційних банках України, визначення відмінностей у рівні технологічної готовності та ідентифікація перспектив використання відкритого банкінгу для розвитку інноваційних банківських послуг.

Актуалізується необхідність комплексного дослідження Open Banking як інноваційної моделі цифрової трансформації банківських послуг, що ґрунтується на інтеграції сучасних інформаційних систем і технологій, стандартизованому обміні фінансовими даними, розвитку API-інфраструктури та формуванні нових механізмів взаємодії між банками, фінтех-компаніями та користувачами фінансових послуг.

Мета статті є обґрунтування теоретичних засад та визначення особливостей розвитку Open Banking як інноваційної моделі цифрової трансформації банківських послуг на основі сучасних інформаційних систем і технологій, а також оцінювання сучасного стану його впровадження в державних і комерційних банках України та визначення перспектив подальшого розвитку відкритої банківської екосистеми.

МЕТОДИКА ДОСЛІДЖЕННЯ

Методологічною основою дослідження є системний підхід до розгляду Open Banking як моделі цифрової трансформації банківських послуг. У статті використано методи аналізу, синтезу та теоретичного узагальнення для систематизації наукових підходів і визначення сутності та основних характеристик Open Banking, контент-аналіз нормативно-правових актів, матеріалів Національного банку України та офіційних інформаційних ресурсів банків, а також порівняльний метод для оцінювання стану впровадження Open Banking і рівня розвитку API-інфраструктури державних та комерційних банків України. Систематизацію отриманих результатів здійснено за такими критеріями: наявність Open Banking API, доступ до інформації про рахунки, ініціювання платежів, розвиток мультибанкінгу, використання Sandbox, управління

згодами користувачів, інтеграція із зовнішніми цифровими платформами та фінтех-компаніями. Інформаційну базу дослідження становили наукові публікації, нормативно-правові документи, офіційні матеріали НБУ та банківських установ, що надало змогу здійснити теоретичне узагальнення та порівняльну оцінку сучасного стану розвитку Open Banking в Україні.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Цифрова трансформація банківського сектору являє собою системний процес модернізації технологічних, організаційних та економічних засад діяльності банків під впливом розвитку цифрових технологій та інформаційних систем. Її сутність полягає у переході від традиційної моделі функціонування банківських установ до цифрової моделі, орієнтованої на підвищення доступності, оперативності та персоналізації фінансових послуг. У межах такого підходу банківські установи поступово інтегруються до цифрових екосистем, що передбачають взаємодію банків, фінтех-компаній, технологічних платформ та користувачів фінансових послуг. Одним із ключових інструментів реалізації зазначених трансформаційних процесів виступає Open Banking, функціонування якого ґрунтується на стандартизованому та захищеному обміні фінансовою інформацією між учасниками ринку за умови надання відповідної згоди користувачем [1], [17], [18].

У сучасних наукових дослідженнях Open Banking розглядається як інноваційна модель організації фінансових послуг, що передбачає контроль користувача над доступом до власних фінансових даних та можливість їх передачі авторизованим стороннім постачальникам послуг із використанням прикладних програмних інтерфейсів (API). Х. Алонсо-Гарсія та співавтори визначають відкритий банкінг як важливий напрям трансформації фінансової системи, пов'язаний із технологічними, регуляторними та організаційними змінами [1]. Т. Бабіна, С. Бахай, Г. Бучак та інші дослідники акцентують увагу на впливі доступу до клієнтських даних на розвиток фінтех-сектору та посилення конкуренції на фінансовому ринку [2]. Водночас С. Кандір і М. І. Хасекі пов'язують розвиток інфраструктури Open Banking із поширенням моделі Banking-as-a-Service та трансформацією конкурентної структури банківського сектору [4].

Отже, Open Banking доцільно розглядати не лише як технологічний механізм обміну фінансовими даними, а як комплексну організаційно-технологічну модель, що створює передумови для розвитку платформних бізнес-моделей, поглиблення взаємодії між банками та фінтех-компаніями, а також формування нових підходів до створення і реалізації цінності на фінансовому ринку.

З теоретико-методологічної позиції Open Banking доцільно визначати як екосистемну модель цифрової взаємодії суб'єктів фінансового ринку, що передбачає трансформацію традиційної ролі банку як основного постачальника фінансових послуг. За такої моделі банківська установа функціонує як один із ключових учасників цифрової екосистеми, забезпечуючи доступ до фінансової інфраструктури та інформаційних ресурсів відповідно до визначених користувачем прав доступу. Водночас фінтех-компанії та інші авторизовані постачальники фінансових і технологічних послуг отримують можливість інтегруватися з банківськими системами та використовувати доступні дані для розроблення нових цифрових продуктів і сервісів. Така організація взаємодії сприяє поступовому переходу від традиційної продуктової моделі банківської діяльності до платформної моделі, заснованої на інтеграції різних учасників та спільному створенні фінансової цінності.

Функціональною основою Open Banking є контрольований доступ до фінансових даних користувача, який здійснюється із застосуванням стандартизованих програмних інтерфейсів (API). Відповідно до підходу Національного банку України, відкритий

банкінг передбачає безпечний та структурований обмін інформацією між надавачами платіжних послуг з обслуговування рахунків (ASPSP) і сторонніми надавачами платіжних послуг (TPP), зокрема постачальниками послуг з надання інформації про рахунки (AISP) та постачальниками послуг з ініціювання платежів (PISP), за умови отримання належної згоди користувача. Такий механізм забезпечує можливість доступу до інформації про рахунки, залишки та платіжні операції, а також ініціювання платежів через зовнішні цифрові сервіси.

Принциповою особливістю Open Banking є зміна економічної ролі фінансової інформації у процесі створення банківських послуг. За традиційної моделі дані про рахунки та операційну діяльність клієнта переважно формують інформаційний ресурс окремої банківської установи. У відкритій моделі за наявності відповідної згоди користувача такі дані можуть бути доступними авторизованим учасникам фінансової екосистеми для надання додаткових послуг та формування персоналізованих фінансових рішень. Внаслідок цього фінансові дані набувають характеристик стратегічного цифрового ресурсу, використання якого сприяє підвищенню якості обслуговування, розвитку інноваційних продуктів, посиленню конкуренції та створенню додаткової економічної цінності.

Теоретичні характеристики Open Banking систематизовано в табл. 1.

Таблиця 1

Теоретичні характеристики моделі Open Banking

№ з/п	Ознака	Характеристика
1	2	3
1	Економічна сутність	Інноваційна модель організації фінансових послуг на основі відкритої цифрової взаємодії учасників
2	Технологічна основа	API, цифрова ідентифікація, механізми автентифікації та захисту інформації
3	Основний ресурс	Дані про рахунки, залишки коштів та платіжні операції користувачів
4	Принцип доступу	Доступ до даних надається за згодою користувача
5	Учасники	Користувачі, ASPSP, AISP, PISP, банки, фінтех-компанії та технологічні оператори
6	Мета	Розширення доступу до фінансових послуг, підвищення конкуренції та формування інноваційних продуктів
7	Організаційна модель	Відкрита цифрова екосистема
8	Результат для клієнта	Персоналізація, консолідація фінансової інформації, спрощення платежів та розширення вибору послуг
9	Результат для банку	Розширення цифрових каналів, формування нових бізнес-моделей, партнерство з фінтех-компаніями
10	Потенційні ризики	Кіберзагрози, несанкціонований доступ, витоки даних, технологічні та операційні ризики

Джерело: складено авторами на основі узагальнення наукових підходів [1], [4], [5] та нормативних положень [18], [19]

Важливим теоретико-методологічним аспектом Open Banking є визначення функціональної ролі його учасників у межах цифрової фінансової екосистеми. Ключовим суб'єктом виступає користувач, який контролює надання доступу до власних фінансових даних та визначає його обсяг і строк. Надавач платіжних послуг з обслуговування рахунку (ASPSP) забезпечує функціонування рахунку та доступ до відповідної інформації, постачальник послуг з надання інформації про рахунки (AISP) отримує дані за згодою користувача, а постачальник послуг з ініціювання платежів (PISP) забезпечує проведення платіжних операцій. Технологічною основою такої взаємодії є Application Programming Interface (API), який забезпечує стандартизований і

захищений обмін даними між інформаційними системами банків та зовнішніх постачальників без прямого доступу останніх до внутрішньої інфраструктури банку.

Відповідно до Концепції відкритого банкінгу в Україні, API поділяються на базові, що забезпечують доступ до інформації про рахунки, баланси, операції та ініціювання платежів, і комерційні, призначені для реалізації додаткових цифрових сервісів [18].

У системі цифрової трансформації Open Banking набуває організаційно-економічного значення, оскільки змінює традиційний підхід до формування та надання банківських послуг. Відкрита модель створює можливості для інтеграції банківських інформаційних систем із фінтех-платформами та спільного формування цифрової цінності банками, технологічними компаніями й користувачами.

В Україні Open Banking формується як інноваційна модель організації цифрової взаємодії між надавачами платіжних послуг, сторонніми постачальниками платіжних послуг та користувачами фінансових сервісів.

Нормативно-правові засади його функціонування визначені Законом України «Про платіжні послуги» від 30.06.2021 № 1591-IX [21] та деталізовані Положенням про відкритий банкінг в Україні, затвердженим постановою Правління Національного банку України від 25.07.2025 № 80 [19]. Положення набрало чинності 1 серпня 2025 р. та встановлює вимоги до організації електронної взаємодії між надавачами платіжних послуг з обслуговування рахунків і сторонніми надавачами платіжних послуг із використанням спеціалізованих інтерфейсів. Основу такої взаємодії становить безпечний обмін інформацією про рахунки та здійснення платіжних операцій на підставі активної згоди користувача [18], [19].

Формування вітчизняної моделі Open Banking спрямоване на розвиток відкритої цифрової фінансової екосистеми, у межах якої користувач отримує ширші можливості для управління власними фінансовими даними, використання послуг різних фінансових установ та інтеграції рахунків через цифрові сервіси. Національний банк України пов'язує розвиток відкритого банкінгу з підвищенням конкуренції на платіжному ринку, розширенням інноваційних можливостей для учасників фінансового сектору та підвищенням якості й доступності платіжних послуг [18].

Практична реалізація цієї моделі в Україні характеризується диференційованим рівнем технологічної готовності банківських установ та ступенем розвитку їх API-інфраструктури. Серед банків, які формують технологічну основу Open Banking та розвивають відповідні цифрові сервіси, доцільно виокремити державні банки, зокрема: АТ КБ «ПриватБанк», АТ «Ощадбанк» та АТ «Укргазбанк» [8], [11], [14], а також комерційні банки: АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК» (monobank), АТ «УКРСИББАНК», АТ «СЕНС БАНК» та АТ «ОТП БАНК» [7], [9], [10], [12], [13]. Це надає змогу здійснити порівняльну оцінку рівня технологічної готовності різних груп банків та визначити особливості їх залучення до формування відкритої банківської екосистеми.

Для визначення рівня технологічної готовності банків України до функціонування в умовах відкритого банкінгу проведено порівняльний аналіз установ державного та приватного секторів за станом реалізації Open Banking і рівнем розвитку відповідної цифрової інфраструктури. Результати систематизації наведено в табл. 2.

Аналіз банків державного сектору засвідчує, що АТ КБ «ПриватБанк» належить до найбільш технологічно підготовлених учасників вітчизняної екосистеми Open Banking. Банк функціонує одночасно як надавач платіжних послуг з обслуговування рахунків та як учасник відкритої цифрової інфраструктури, що забезпечує взаємодію із зовнішніми постачальниками послуг. У цифровому банкінгу Приват24 реалізовано можливість консолідації інформації про рахунки, відкриті в інших банківських установах, що формує технологічну основу для розвитку мультибанкінгу. Крім того, банк розвиває API-

інфраструктуру для сторонніх постачальників платіжних послуг, яка передбачає доступ до визначеної фінансової інформації та підтримку відповідних платіжних операцій за умови дотримання встановлених процедур авторизації та згоди користувача [14].

Таблиця 2

**Стан розвитку Open Banking у державних
та комерційних банках України за 2025 рік**

Банк	Тип власності	Стан реалізації Open Banking	Рівень розвитку
АТ КБ «ПриватБанк»	Державний	Функціонуюча API-інфраструктура та клієнтські сервіси	Високий
АТ «Ощадбанк»	Державний	Функціонування сервісів Open Banking	Високий
АТ «Укргазбанк»	Державний	Production API та Sandbox	Високий
АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК» (monobank)	Комерційний	Функціонування спеціалізованих API	Високий
UKRSIBBANK BNP Paribas Group	Комерційний	Практичне надання сервісів Open Banking	Високий
Sense Bank	Комерційний	Функціонування Open Banking API	Високий
OTP Bank	Комерційний	Відкриті базові спеціалізовані API	Середній/ високий

Джерело: складено авторами на основі офіційних матеріалів Національного банку України та банків [18]

Важливою характеристикою цифрової інфраструктури АТ КБ «ПриватБанк» є функціонування спеціалізованих API, призначених для інформаційної та платіжної взаємодії із зовнішніми постачальниками послуг. Відповідні інтерфейси забезпечують роботу з інформацією про рахунки, залишки та транзакції, а також створюють технологічні передумови для ініціювання платежів. За даними банку, у II кварталі 2026 р. доступність API становила 100%, що характеризує високий рівень технічної надійності відповідної інфраструктури та її функціонування у виробничому середовищі [14].

Іншим представником державного сектору є АТ «Ощадбанк», який розвиває функціональні можливості відкритого банкінгу у власних цифрових сервісах. Зокрема, сформовано передумови для надання авторизованим стороннім постачальникам доступу до інформації про рахунки, залишки та історію операцій, а також для ініціювання платежів з рахунків клієнтів через зовнішні цифрові застосунки. Водночас розвиток цифрового банкінгу Ощадбанку передбачає можливість роботи з рахунками, відкритими в інших банківських установах, що відповідає концепції консолідованого управління фінансами та мультибанкінгу [8].

АТ «Укргазбанк» також сформував технологічну основу для функціонування відкритого банкінгу. Банком створено відповідну API-інфраструктуру, що передбачає використання тестового Sandbox та виробничого Production-середовища. Функціональні можливості API охоплюють роботу з інформацією про рахунки, залишки та історію транзакцій, управління згодами користувачів, а також підтримку процедур ініціювання та авторизації платіжних операцій. Наявність тестового та виробничого середовищ створює умови для технологічного тестування інтеграцій і подальшого масштабування цифрової взаємодії банку зі сторонніми постачальниками послуг [11].

У приватному банківському секторі показовим прикладом розвитку Open Banking є АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК» (monobank). Банк забезпечує функціонування спеціалізованої API-інфраструктури, яка дає змогу авторизованим стороннім постачальникам отримувати доступ до визначеної інформації про рахунки клієнтів за наявності відповідної згоди. Такий

механізм створює можливості для інтеграції банківських рахунків із зовнішніми фінансовими застосунками, автоматизації обліку фінансових операцій та реалізації платіжних сервісів [13].

Окрему увагу доцільно приділити АТ «УКРСИББАНК», який розвиває Open Banking як складову цифрової взаємодії банку із зовнішніми постачальниками платіжних послуг. Відповідні цифрові рішення передбачають можливість надання доступу до інформації про рахунки, залишки та історію операцій, а також створюють умови для ініціювання платежів через зовнішні цифрові сервіси за згодою користувача. Реалізація таких функціональних можливостей сприяє інтеграції банківської інфраструктури з іншими фінансовими платформами та розширює можливості клієнтів щодо управління рахунками і фінансовими операціями в цифровому середовищі [12].

АТ «СЕНС БАНК» сформував технологічну інфраструктуру для функціонування Open Banking відповідно до нормативно-правових вимог України та регуляторних положень Національного банку України. Доступ до фінансової інформації клієнтів надається авторизованим стороннім постачальникам платіжних послуг (далі — ТРР) виключно за наявності відповідної згоди користувача та із застосуванням механізмів посиленої автентифікації. Наявність технічної документації API створює технологічні передумови для інтеграції банківських інформаційних систем із зовнішніми цифровими платформами та розширення спектра фінансових послуг [9; 10].

Показовим є також досвід АТ «ОТП БАНК», який реалізує спеціалізовані API для взаємодії зі сторонніми постачальниками платіжних послуг. Функціональні можливості відповідної інфраструктури передбачають отримання інформації про доступний залишок коштів на рахунку клієнта. Надання доступу до зазначеної інформації здійснюється за згодою користувача та за умови відповідності стороннього постачальника встановленим нормативним і регуляторним вимогам. Таким чином, реалізована банком API-модель формує основу для технологічної інтеграції банківських рахунків із зовнішніми цифровими сервісами та подальшого розширення функціональності Open Banking [6], [7].

Для узагальнення результатів аналізу доцільно здійснити порівняння державних і комерційних банків за ключовими параметрами цифрової трансформації.

Таблиця 3

**Порівняльна характеристика розвитку Open Banking
у державних і комерційних банках України за 2025 рік**

Критерій	Державні банки	Комерційні банки
1	2	3
Представлені установи	ПриватБанк, Ощадбанк, Укргазбанк	monobank, UKRSIBBANK, Sense Bank, OTP Bank
Наявність Open Banking API	Так	Так
Доступ до інформації про рахунки	Реалізовано	Реалізовано
Ініціювання платежів через ТРР	Реалізується	Реалізується
Мультибанкінг	Особливо розвинений у ПриватБанку та Ощадбанку	Реалізується monobank та UKRSIBBANK
Використання Sandbox	Присутнє	Присутнє
Управління згодами	Реалізовано	Реалізовано
Орієнтація на фінтех-інтеграцію	Висока	Висока
Основний ефект	Розширення цифрових каналів і доступності фінансових послуг	Створення нових цифрових продуктів та конкурентних переваг
Основний виклик	Масштабування та технологічна уніфікація великих банківських систем	Формування нових моделей монетизації API та партнерської взаємодії

Джерело: складено авторами

Порівняння державних і приватних банків за основними характеристиками Open Banking свідчить про відсутність принципових відмінностей у базових функціональних вимогах до їх діяльності, що зумовлено функціонуванням усіх учасників у єдиному нормативно-правовому середовищі, сформованому Національним банком України. Водночас диференціація проявляється у рівні технологічної готовності, масштабах API-інфраструктури, ступені інтеграції інформаційних систем із зовнішніми цифровими платформами та підходах до використання можливостей відкритого банкінгу для розвитку нових бізнес-моделей.

Для банків державного сектору Open Banking має стратегічне значення передусім у контексті розширення доступності та інтегрованості фінансових послуг, розвитку мультибанкінгу й удосконалення цифрових каналів взаємодії з клієнтами. Для банків приватного сектору додаткового значення набувають формування конкурентних переваг, розвиток партнерської взаємодії з фінтех-компаніями, інтеграція із цифровими платформами та створення персоналізованих фінансових продуктів. Така диференціація визначається не стільки нормативними вимогами, скільки стратегічними пріоритетами та технологічними можливостями конкретних банківських установ.

Водночас український Open Banking перебуває на етапі становлення та поступового масштабування. Порівняно з розвиненими фінансовими ринками, де відкритий банкінг уже використовується для створення широкого спектра інноваційних сервісів, в Україні переважають завдання, пов'язані з формуванням стандартизованої API-інфраструктури, забезпеченням доступу до інформації про рахунки, управлінням згодами користувачів та реалізацією базових інформаційних і платіжних функцій. Такий стан відповідає поточному етапу інституційного розвитку українського ринку, оскільки нормативні засади функціонування відкритого банкінгу були встановлені Положенням про відкритий банкінг в Україні, затвердженим постановою Правління НБУ від 25.07.2025 № 80 [19].

Сформована технологічна та нормативна основа створює передумови для подальшого розвитку мультибанкінгу, персоналізованого кредитування, автоматизованого управління фінансами, інтегрованих платіжних сервісів, embedded finance та інших цифрових фінансових рішень. Визначальним напрямом наступного етапу цифрової трансформації є перехід від забезпечення технологічної можливості доступу до банківських даних до їх використання для створення додаткової економічної цінності та інноваційних фінансових продуктів. У цьому контексті ПриватБанк розглядає відкритий банкінг як інструмент персоналізації фінансових рішень, розвитку нових цифрових сервісів та розширення можливостей здійснення платежів [14].

Таким чином, Open Banking в Україні поступово еволюціонує від нормативно-технологічного етапу до формування повноцінної відкритої фінансової екосистеми. Державні банки зосереджуються на розвитку API-інфраструктури, інтеграції цифрових каналів та реалізації мультибанківських функцій, тоді як приватні банки активніше використовують можливості відкритої архітектури для розвитку партнерської взаємодії, фінтех-інтеграції та інноваційних цифрових продуктів. Подальший розвиток цієї моделі пов'язаний із розширенням кола учасників екосистеми, поглибленням технологічної інтеграції та трансформацією відкритих API з інструменту обміну даними на інфраструктурну основу нових бізнес-моделей і цифрових фінансових послуг.

ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Проведене дослідження надало змогу обґрунтувати Open Banking як інноваційну модель цифрової трансформації банківських послуг, функціонування якої базується на інтеграції інформаційних систем, API-технологій, стандартизованому обміні фінансовими даними та взаємодії банків із фінтех-компаніями й іншими учасниками цифрової фінансової

екосистеми. Встановлено, що відкритий банкінг трансформує традиційну модель банківського обслуговування, посилюючи роль користувача у контролі власних фінансових даних та створюючи передумови для розвитку мультибанкінгу, персоналізованих фінансових послуг і нових цифрових бізнес-моделей. В Україні нормативне підґрунтя Open Banking сформовано Законом України «Про платіжні послуги» та Положенням про відкритий банкінг в Україні, що створює інституційні умови для розвитку відповідної цифрової інфраструктури. З'ясовано, що державні та приватні банки поступово формують API-інфраструктуру та інтегрують відкритий банкінг у цифрові сервіси, однак відрізняються рівнем технологічної готовності, масштабами інтеграції та підходами до використання його потенціалу. Водночас вітчизняний ринок перебуває на етапі становлення, що визначає необхідність переходу від реалізації базових механізмів доступу до даних і платіжних операцій до створення комплексних цифрових фінансових продуктів.

Перспективи подальших досліджень доцільно пов'язати з розробленням методичних підходів до оцінювання ефективності впровадження Open Banking у діяльність банківських установ, визначенням впливу API-інтеграції на якість та економічну результативність банківських послуг, а також дослідженням механізмів взаємодії банків із фінтех-компаніями в межах відкритої фінансової екосистеми. Особливої уваги потребують питання забезпечення кібербезпеки та захисту фінансових даних, стандартизації API, управління згодою користувачів, інтеграції Open Banking із технологіями Big Data та штучного інтелекту, а також формування нових моделей монетизації цифрових сервісів. Перспективним напрямом є також розроблення системи показників для порівняльної оцінки цифрової зрілості банків України у сфері Open Banking, що дасть змогу визначити рівень технологічної готовності установ та обґрунтувати пріоритетні напрями розвитку відкритої банківської екосистеми України.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Open banking: an early review / J. Alonso-García et al. Journal of Internet and Digital Economics. DOI: <https://doi.org/10.1108/JIDE-03-2024-0009>
2. Customer Data Access and Fintech Entry: Early Evidence from Open Banking / T. Babina et al. Journal of Financial Economics. 2025. Vol. 169. Art. 103950. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.jfineco.2024.103950>
3. Towards an understanding of consumers' FinTech adoption: the case of Open Banking / R. Chan et al. International Journal of Bank Marketing. 2022. Vol. 40, no. 4. P. 886–917. DOI: <https://doi.org/10.1108/IJBM-08-2021-0397>
4. Kandir S. Y., Haseki M. I. Open Banking Infrastructure and Banking-as-a-Service Adoption: A Multi-Level Competitive Dynamics Framework with Panel Evidence. FinTech. 2026. Vol. 6, no. 2. P. 26–35. DOI: <https://doi.org/10.54216/FinTech-1.060204>
5. Muthukannan P. From Open Banking Regulation to Platform Orchestration: The Evolution of Digital Platform Governance. Information Systems Journal. 2026. Vol. 36, no. 5. P. 743–770. DOI: <https://doi.org/10.1111/isj.70030>
6. Безпека є ключовою цінністю при запровадженні Open Banking в ОТП БАНК / АТ «ОТП БАНК». 2026. URL: <https://www.otpbank.com.ua/about/news/526902/>
7. Відкритий банкінг / АТ «ОТП БАНК». URL: <https://www.otpbank.com.ua/about/open-banking/>
8. Офіційний вебсайт / АТ «Ощадбанк». URL: <https://www.oschadbank.ua/>
9. Sense Bank приєднався до екосистеми відкритого банкінгу (Open Banking) / АТ «СЕНС БАНК». 2026. URL: <https://sensebank.ua/news/sense-bank-priednavsa-do-ekosistemi-vidkritogo-bankingu-open-banking>
10. Відкритий банкінг у Sense Bank / АТ «СЕНС БАНК». URL: <https://sensebank.ua/open-banking>
11. Офіційний вебсайт / АТ «Укргазбанк». URL: <https://www.ukrgasbank.com/>
12. Відкритий банкінг: контакти та поширені питання / АТ «УКРСИББАНК». URL: <https://ukrsibbank.com/open-banking/support/>
13. Відкритий банкінг у monobank / Universal Bank / АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК» (monobank). URL: <https://monobank.ua/openbanking>
14. API відкритого банкінгу для сторонніх постачальників послуг / АТ КБ «ПриватБанк». URL: <https://www.privatbank.com.ua/handbook/openbanking-for-developers>

15. Ганзюк С. М., Калініченко Т. О. Цифрова трансформація в банківському бізнесі. Економічний вісник Дніпровського державного технічного університету. 2023. № 2 (7). С. 70–76. DOI: [https://doi.org/10.31319/2709-2879.2023iss2\(7\).293754pp70-76](https://doi.org/10.31319/2709-2879.2023iss2(7).293754pp70-76)
16. Зверук Л. Трансформація бізнес-моделей банків України в умовах цифровізації. Економіка та суспільство. 2026. Вип. 86. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2026-86-94>
17. Зянько В. В., Нечипоренко Т. Д. Цифрова трансформація банківського сектору: сучасні тренди та вектори розвитку. Innovation and Sustainability. 2024. № 4. С. 6–21. DOI: <https://doi.org/10.31649/ins.2024.4.6.21>
18. Відкритий банкінг / Національний банк України. URL: <https://bank.gov.ua/ua/payments/open-banking>
19. Про затвердження Положення про відкритий банкінг в Україні : постанова Правління Національного банку України від 25.07.2025 № 80. URL: https://bank.gov.ua/ua/legislation/Resolution_25072025_80
20. Нянько Л. Ю., Довбуш А. В. Розвиток банківських послуг в умовах цифровізації: виклики, тенденції та перспективи. Інноваційна економіка. 2025. № 1. DOI: <https://doi.org/10.37332/2309-1533.2025.1.12>
21. Про платіжні послуги : Закон України від 30.06.2021 № 1591-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1591-20>
22. Скоропад І., Заверуха І. Відкритий банкінг в Україні: обґрунтування вибору стратегічних моделей для банківських установ. Економіка та суспільство. 2025. Вип. 74. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-74-81>
23. Ткаченко О. Є. Трансформація банківського сектору в умовах цифрової економіки : дис. ... д-ра філософії : спец. 072 / Державний податковий університет. Ірпінь, 2026. 249 с. URL: <https://ir.dpu.edu.ua/items/a3f3b581-5b28-4b21-b6e8-dca44ca3ce54>

Oleksandr Yurchenko

Candidate of Economic Sciences
Associate Professor at the Department of International Economics
Borys Grinchenko Kyiv Metropolitan University
Kyiv, Ukraine
ORCID ID: 0000-0002-8447-6510
e-mail: o.yurchenko@kubg.edu.ua

Serhii Kostornoi

Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Associate Professor at the Department of Finance, Accounting and Taxation
Dmytro Motornyi Tavria State Agrotechnological University
Zaporizhzhia, Ukraine
ORCID ID: 0000-0003-0477-636X
e-mail: serhii.kostornoi@tsatu.edu.ua

Nataliia Pryimak

PhD in Economic Sc.
Educational and Research Institute of Management, Economics and Business
Private Higher Education Institution "Interregional Academy of Personnel Management" (PJSC "IAPM")
Kyiv, Ukraine
ORCID ID: 0000-0002-0206-2577
e-mail: jannet_d@ukr.net

DIGITAL TRANSFORMATION OF BANKING SERVICES BASED ON OPEN BANKING: INFORMATION SYSTEMS, TECHNOLOGIES AND INNOVATIVE OPPORTUNITIES

Abstract. The article examines Open Banking as an innovative model of digital transformation of banking services in the context of the rapid development of information systems, digital technologies, and fintech innovations. The theoretical and methodological foundations of Open Banking are substantiated, and it is defined as a comprehensive organizational and technological model of interaction among banks, third-party payment service providers, fintech companies, and users of financial services. The essence of Open Banking is revealed through the mechanism of controlled user access to their own financial data and its secure exchange with authorized participants of the digital financial ecosystem. The functional roles of the main participants in the Open Banking environment are identified, and the key role of Application Programming Interfaces (APIs) in ensuring standardized interaction between banking information systems and external digital platforms is substantiated. The regulatory and legal framework for the development of Open Banking in Ukraine is analyzed, including the provisions of the Law of Ukraine "On Payment Services" and the regulatory requirements of the National Bank of Ukraine governing the organization of Open Banking. A comparative assessment of the practical implementation of Open Banking in banks of the public and private sectors is conducted, including JSC CB PrivatBank, JSC Oschadbank, JSC Ukrgasbank, JSC Universal Bank (monobank), JSC UKRSIBBANK, JSC Sense Bank, and JSC OTP Bank. Differences in the technological readiness of banks, the development of API infrastructure, the degree of integration of digital services, and the areas of utilization of Open Banking capabilities are identified. It is established that Open Banking facilitates the transition from the traditional product-oriented model of banking to a platform-based model, promotes the development of multi-banking, personalization of financial services, integration of banks with fintech platforms, and the formation of new digital business models. The prospective directions for the development of Open Banking in Ukraine are identified, including the scaling of API infrastructure, deeper integration of information systems, improvement of cybersecurity and financial data protection mechanisms, as well as the application of Big Data, artificial intelligence, and automated analytics technologies to create innovative customer-oriented banking services.

Keywords: Open Banking; open banking; digital transformation; information systems; information technologies in finance; API; banking services; fintech companies; digital financial ecosystem; multi-banking.

REFERENCES (TRANSLATED AND TRANSLITERATED)

1. Alonso-García, J., et al. (2024). Open banking: An early review. *Journal of Internet and Digital Economics*. Advance online publication. <https://doi.org/10.1108/JIDE-03-2024-0009>
2. Babina, T., et al. (2025). Customer data access and fintech entry: Early evidence from open banking. *Journal of Financial Economics*, 169, Article 103950. <https://doi.org/10.1016/j.jfineco.2024.103950>

3. Chan, R., et al. (2022). Towards an understanding of consumers' FinTech adoption: The case of Open Banking. *International Journal of Bank Marketing*, 40(4), 886–917. <https://doi.org/10.1108/IJBM-08-2021-0397>
4. Kandir, S. Y., & Haseki, M. I. (2026). Open banking infrastructure and banking-as-a-service adoption: A multi-level competitive dynamics framework with panel evidence. *FinTech*, 6(2), 26–35. <https://doi.org/10.54216/FinTech-1.060204>
5. Muthukannan, P. (2026). From open banking regulation to platform orchestration: The evolution of digital platform governance. *Information Systems Journal*, 36(5), 743–770. <https://doi.org/10.1111/isj.70030>
6. OTP Bank JSC. (2026). *Security is a key value in the implementation of Open Banking in OTP Bank*. <https://www.otpbank.com.ua/about/news/526902/> [in Ukrainian]
7. OTP Bank JSC. (n.d.). *Open banking*. <https://www.otpbank.com.ua/about/open-banking/> [in Ukrainian]
8. Oschadbank JSC. (n.d.). *Official website*. <https://www.oschadbank.ua/> [in Ukrainian]
9. Sense Bank JSC. (2026). *Sense Bank joined the Open Banking ecosystem*. <https://sensebank.ua/news/sense-bank-priednavsa-do-ekosistemi-vidkritogo-bankingu-open-banking> [in Ukrainian]
10. Sense Bank JSC. (n.d.). *Open banking at Sense Bank*. <https://sensebank.ua/open-banking> [in Ukrainian]
11. Ukrgasbank JSB. (n.d.). *Official website*. <https://www.ukrgasbank.com/> [in Ukrainian]
12. Ukrsibbank JSC. (n.d.). *Open banking: Contacts and frequently asked questions*. <https://ukrsibbank.com/open-banking/support/> [in Ukrainian]
13. Universal Bank JSC (monobank). (n.d.). *Open banking in monobank / Universal Bank*. <https://monobank.ua/openbanking> [in Ukrainian]
14. PrivatBank CB JSC. (n.d.). *Open banking API for third-party service providers*. <https://www.privatbank.com.ua/handbook/openbanking-for-developers> [in Ukrainian]
15. Hanzhiuk, S. M., & Kalinichenko, T. O. (2023). Digital transformation in the banking business. *Economic Bulletin of Dniprovsk State Technical University*, (2), 70–76. [https://doi.org/10.31319/2709-2879.2023iss2\(7\).293754pp70-76](https://doi.org/10.31319/2709-2879.2023iss2(7).293754pp70-76) [in Ukrainian]
16. Zveruk, L. (2026). Transformation of business models of Ukrainian banks under digitalization conditions. *Economy and Society*, (86). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2026-86-94> [in Ukrainian]
17. Zianko, V. V., & Nechyporenko, T. D. (2024). Digital transformation of the banking sector: Modern trends and development vectors. *Innovation and Sustainability*, (4), 6–21. <https://doi.org/10.31649/ins.2024.4.6.21> [in Ukrainian]
18. National Bank of Ukraine. (n.d.). *Open banking*. <https://bank.gov.ua/ua/payments/open-banking> [in Ukrainian]
19. National Bank of Ukraine. (2025). *On approval of the Regulation on open banking in Ukraine* (Resolution of the Board No. 80). https://bank.gov.ua/ua/legislation/Resolution_25072025_80 [in Ukrainian]
20. Nianko, L. Yu., & Dovbush, A. V. (2025). Development of banking services in the context of digitalization: Challenges, trends and prospects. *Innovative Economy*, (1). <https://doi.org/10.37332/2309-1533.2025.1.12> [in Ukrainian]
21. Verkhovna Rada of Ukraine. (2021). *On payment services* (Law No. 1591-IX). <https://zakon.rada.gov.ua/go/1591-20> [in Ukrainian]
22. Skoropad, I., & Zaverukha, I. (2025). Open banking in Ukraine: Substantiation of strategic model choice for banking institutions. *Economy and Society*, (74). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-74-81> [in Ukrainian]
23. Tkachenko, O. Ye. (2026). *Transformation of the banking sector in conditions of digital economy* (Doctoral dissertation). State Tax University. <https://ir.dpu.edu.ua/items/a3f3b581-5b28-4b21-b6e8-dca44ca3ce54> [in Ukrainian]

Стаття надійшла до редакції 20.08.26

Рецензовано 14.09.26

Опубліковано 21.09.2026 р.

This work is licensed under Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International License.